

Bir Fanzin: İnsan Hakları Savunuculuğu İçin Alternatif Yöntemler ve Kültürel Aktiviteler

2016'da YFU Türkiye gönüllüleri tarafından kurulmuş, merkezi Ankara'da bulunan bir gençlik örgütüdür. Dernek; gençlerin sosyal, kültürel, sanatsal ve eğitici faaliyetlerini desteklemeyi, kültürelarası hoşgörülü ve dostluğunu güçlendirmeyi amaçlar. İrk, dil, din ve cinsiyet ve demokratik değerlere bağlı bireyler olarak kazanımlarına önem verir. Gönüllülük, katılımcılık, insan haklarına saygı ve ulusal/uluslararası iş birlikleri derneğin temel çalışma alanlarıdır.

Dğerleri: Yaşam boyu öğrenme, adanmış gönüllülük, birey odaklı yaklaşım, kapsayıcılık ve çeşitliliğe değer verme, kalite-geçerlilik-sürdürülebilirlik ilkeleri ve uluslararası dayanışmadır.

Anlayış İçin Gençlik Derneği Hakkında:

Gençlik Örgütleri Formu (GoFor), Türkiye'de hak temelli çalışan gençlik örgütlerini tek çatı altında buluşturan ilk yapıdır. GoFor; evrensel standartlarda gençlik politikalarının savunmak ve gençlik örgütleri ile öğrenci topluluklarının kapasitesini güçlendirmek için çalışan bir ağıdır.

2016 yılından beri üyesi olduğumuz Youth Express Network, farklı yerel gençlik örgütlerinden oluşan bir Avrupa ağıdır. Vizyonu; gençlerin ihtiyaçlarının ve katılımlarının tanıdığı, değer verildiği üye kuruluşlarının tümü, gençlerin sosyal dahil edilmesii konusunda yerel, bölgesel ve/veya Avrupa düzeyinde çalışmaktadır.

Üyesi Olduğumuz Ağlar

Bu belge, Avrupa Konseyi Avrupa Gençlik Vakfı'nın mali desteği ile Anlayış İçin Gençlik Derneği tarafından hazırlanmıştır. Belge içinde ifade edilen görüşler, Avrupa Konseyi'nin resmi görüşünü yansıtmayabilir.

Bu Fanzin'de ne var?

Bu etkinlikte amaç, katılımcıların gündelik hayatta sıkça

karşılaştıkları ancak kabul etmedikleri fark etmelerini durdurmanın aslında birey hak ihlali olabileceğini fark etmelerini sağlamak. Atölye, güneşli ve samimi bir alan yaratmak için kısa ve hareketli bir tanıtım oyununu ile başladı. Bu aşama, özellikle katılımcıların ilerleyen paylaşımlarında kendileri rahatsızlık ifade edilmeleri için kritik bir zemin oluşturdu. Ardından katılımcılar çeşitli görüşler sunuldu ve bu görüşlerden yola çıkarak birlikte bir hikâye kurgulamaları istendi. "Çağdaş Masal" olarak adlandırılan bu yöntem, katılımcıların doprudan kendi deneyimlerini anlatmak zorunda kalmadan, metaforlar ve kurgu üzerinden konuşabilmelerine imkan tanıdı. Daha sonra, anlatılan hikâye "asli hikâye" ile karşılaştırıldı ve iki anlatı arasındaki farklar üzerinden hak ihlalleri görünürlü kılındı. Bu karşılaştırma, "bu da da bir ihalimış" şeklinde ifadeyi hem de kolektif üretimi destekleyen bir araç olarak kullandı. Kapansız ise "hak ağacı" çalışması yapılarak, gün boyunca öğrenilenler ve kazanımlar somutlaştırıldı. Bu yöntem, katılımcıların etkinlikten ne aldıklarını görsel ve kalıcı bir şekilde ifade etmelerini sağladı.

Bu etkinlik, ev içi emek ve bakım yükünü taşıyan kadınların kendilerini güçlendirmek için bir araya gelerek toplumsal öğrenme ve gündelik deneyimlerinden yola çıkarak paylaşımlarını sundular. Bu gember, katılımcıların hem mekâna hem de birbirlerine alışmalarını sağladı. İlk bölümde flipchart kullanılarak "kadın denince..." başlıklı bir çalıştırma yapıldı. Katılımcıların söyledikleri imgelelere ve imgele yazılarak kadınlık algısı, beklentiler ve yükler kolektif bir harita haline getirildi. İkinci bölümde ise iki sohbet, durum kartları ve "Güç Çiçeği" çalışması kullanıldı. Güç Çiçeği, kadınların kendi güçlü yanlarını, başarılarını ve onları ayakta tutan kaynakları fark etmelerine yardımcı oldu. Rol, sınır ve beklenti temalı durum kartlarıyla gündelik hayata yaşanan deneyimler üzerinden konuşuldu. Karanlık gember, duyu ve kazanım gemberi ile yapıldı. Bu yöntemler sayesinde katılımcılar yalnız olmadıklarını hissetti ve dayanışma duygusunu güçlendirdi.

Kısaca Haklıyız

Kısaca Haklıyız, gençlerin insan haklarını yalnızca teoride değil, günlük yaşamları üzerinden tartıştığı ve savunuculukla buluşturduğu bir projedir. Türkiye'nin dört bir yanından gelen 18-30 yaş arası gençler, İzmir'de gerçekleşen eğitim kampında insan hakları, demokrasi, barış ve ayrımcılık konularını ele aldı. Proje, hak temelli düşünmeyi güçlendirmeyi; sanat ve kültürel yöntemler aracılığıyla savunucuları daha erişilebilir ve yaygın hale getirmeyi amaçlar. Eğitim sonrası süreçte katılımcılar, kendi topluluklarında yaratıcı ve yerel faaliyetler düzenleyerek öğrendiklerini hayata geçirdi.

Bu atölye, insan haklarını gündelik hayattan çok tanıdık bir parçası olan kıyafetler üzerinden ele almayı amaçladı. Etkinlik, katılımcıların tanınmanın ve savunmanın mümkün olduğunu fark etmelerini amaçlayan bir çalışmadır. Atölye, katılımcıların aktif katılımını merkeze alır. Evrensel Beyanname'sinin maddeleri katılımcılarla paylaşıldı ve kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek hangi hakların karşıllığı paylaşımlar yapılır. Bu aşamada katılımcılar, maddeleri kullanılarak (tatro, kartarma şitir, kolaj, müzik) ürettim süreci, özellikle sözel ifade konusunda zorlanan katılımcılar için güvenli bir alan açar. Atölye sonunda gruplar ürettimlerini paylaşıyor. Yapılan değerlendirmeye ile hem ortaya çıkan eserler hem de sürecin kendisi üzerine konuşulur. Bu yapı, sanatın hak ihlallerini dışı vurma ve kolektif farkındalık yaratmadaki gücünü deneyimlemeye olanak tanır.

Hak Atölyesi, İzmir'de üniversite öğrencilerine ulaşmayı amaçlayan ve günlük hayatta karşılaşılan hak ihallerine dair farkındalık yaratmayı amaçlayan bir çalışmadır. Atölye, katılımcıların hak kavramını sorgulamalarını sağlayan "Hak m, kim, ne, nerede, nasıl ihlal edilebildiğini" tartışır. Sürecin devamında katılımcılar gruplara ayrılar ve sanatın farklı ifade alanlarını kullanarak (tatro, kartarma şitir, kolaj, müzik) ürettim süreci, özellikle sözel ifade konusunda zorlanan katılımcılar için güvenli bir alan açar. Atölye sonunda gruplar ürettimlerini paylaşıyor. Yapılan değerlendirmeye ile hem ortaya çıkan eserler hem de sürecin kendisi üzerine konuşulur. Bu yapı, sanatın hak ihlallerini dışı vurma ve kolektif farkındalık yaratmadaki gücünü deneyimlemeye olanak tanır.

Genç Meclis atölyesi, gençlerin demokratik karar alma süreçlerini yaşayarak öğrenmelerini amaçlayan uygulamalı bir çalışmadır. Atölye, bir meclis simülasyonu üzerine kuruludur ve katılımcılar bu simülasyon içinde farklı roller üstlenir. Süreç boyunca gençler yasa teklifi hazırlama, görüş bildirme, tartışma yürütme ve oylama gibi meclis işleyişinin temel aşamalarını deneyimler. Atölye, katılımcıların aktif katılımını merkeze alır. Gençler yalnızca fikirlerini ifade etmekle kalmaz, aynı zamanda farklı görüşleri dinleme, karşı fikirlerle yapıcı biçimde tartışma ve uzlaşma yolları geliştirme pratiği kazanır. Sürece dahil olan bir avukat, gerçek yasama süreçleri ve mevzuata dair bilgi paylaşarak simülasyonu destekler ve deneyimi somutlaştırır. Atölye sonunda yapılan değerlendirme bölümünde katılımcılar, demokratik süreçlerin nasıl işlediğine ve bu süreçlerde kendi rollerine dair farkındalık kazanır. Bu yöntem, demokrasi ve katılım konularını teoriden çıkarıp deneyim temelli bir öğrenme alanına taşır.

"Küçük Adımlar, Büyük Haklar" etkinliği, kuruluş bakımında yaşayan çocukların insan ve çocuk hakları konusunda bilinçlenmesini hedefleyen katılımcı bir çalışmadır. Etkinlik, çocukların kendilerini rahat ve güvende hissedebilecekleri tanışma çalışmalarıyla başlar. Ardından insan ve çocuk haklarına dair bilgilendirici sunumlar, grup çalışmaları ve etkileşimli oyunlar uygulanır. Hak kavramı, çocukların yaşına uygun örnekler ve uygulamalarla ele alınır. "Çiz-Bak-Hak" gibi etkinlikler sayesinde çocuklar haklarını ve karşılabilecekleri ihalleri çizerek ya da görselleştirerek ifade eder. Bu yöntem, soyut kavramların çocuklar için daha anlaşılır hale gelmesini sağlar. Süreç boyunca çocukların aktif katılımı teşvik edilir; tartışma ve değerlendirme bölümlerinde çocuklar düşüncelerini paylaşmaya davet edilir. Etkinlik sonunda çocuklar, haklarını tanımanın ve savunmanın mümkün olduğunu fark ederken; iletişim, empati ve iş birliği becerilerini de güçlendirir.

Kısaca Haklıyız (which translates as "In Short, We Are Right / We Have Rights") is a youth-led human rights project funded by the European Youth Foundation that aims to make human rights accessible, relatable, and actionable for young people in Türkiye. The project brings together young people from diverse backgrounds to explore human rights, democracy, peace, and methods. The project began with a five-day intensive training camp in Izmir, where participants aged 18-30 engaged in interactive sessions based on the Compass methodology, alongside creative and participatory tools. Rather than traditional dominant narratives around rights in Türkiye. In the follow-up phase, participants designed and implemented local activities in their own communities. These activities used artistic, cultural, and participatory methods—such as storytelling, art, theatre, fashion, simulation, and games—to create safe spaces for dialogue and awareness-raising. Through these local initiatives, young people became multipliers, spreading human rights awareness in ways that were accessible and relevant to their communities. The project emphasizes that everyone can engage in human rights advocacy, even without formal expertise, and that cultural and social activities are powerful tools for empowerment, expression, and collective action.

Kısaca Haklıyız

"Ne yalnızız Ne Yanlız" etkinliği, görme engelli gençler arasında topluluk bağlarını güçlendirmeyi ve hak savunuculuğu pratiklerini yaygınlaştırmayı amaçlayan bir çalışmadır. Etkinlik, Kısaca Haklıyız Projesi'nin tanıtım ve tanışma oyunları ile başladı. Bu aşama, katılımcılar arasında güvenli bir paylaşım alanı oluşturdu. Devamında katılımcılar, görme engelli gençlerin oluşturdukları deneyimlerin görünürlü olmasını ve "yalnız değilim" duygusunu güçlenmesini sağladılar. Ardından sitede aktif savunuculuk yapan kişilerle bir araya gelerek, farklı savunuculuk yöntemleri üzerine konuşuldu. Etkinlik boyunca tartışmalarla ele alındı. Katılımcılar, hem mevcut savunuculuk yöntemlerini tanıdılar hem de kendi savunuculuk yolları üzerinde düşünme fırsatı buldular. Oyunlar ve etkileşimli yöntemler, grup içi bağları güçlendirirken öğrenme sürecini destekler.